

การศึกษาความสามารถในการฟังและการพูดภาษาอังกฤษและความเข้าใจ
ความแตกต่างทางวัฒนธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4
โดยใช้วิธีสอนแบบละคร

A Study of English Listening and Speaking Abilities and Cross-Cultural
Understanding among Grade 10 Students Using the
Drama-Based Teaching Method

ปฏิพล พลคำแก้ว^{1,*} และอิสรา พลนงค์²

Patipon Ponkhamkaew^{1,*} and Isara Phonnong²

(Received: September 18, 2025; Revised: October 29, 2025; Accepted: October 30, 2025)

บทคัดย่อ

การศึกษานี้เป็นการศึกษาความสามารถในการฟังและการพูดภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้วิธีสอนแบบละคร มีวัตถุประสงค์ เพื่อเปรียบเทียบ 1) ความสามารถในการฟังและการพูดก่อนและหลังการเรียน 2) ความสามารถในการฟังและการก่อนและหลังพูดภาษาอังกฤษของนักเรียนหลังเรียนกับเกณฑ์ร้อยละ 70 และ 3) ความเข้าใจความแตกต่างทางวัฒนธรรมก่อนและหลังการเรียนรู้ กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบุญเหลือวิทยานุสรณ์ จำนวน 40 คน จากการสุ่มแบบกลุ่ม เครื่องมือดำเนินการทดลอง ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีสอนแบบละคร เครื่องมือที่ใช้รวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบวัดความสามารถในการฟังและการพูดภาษาอังกฤษ และแบบประเมินความเข้าใจความแตกต่างทางวัฒนธรรม วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบ t-test

ผลวิจัยพบว่า 1) นักเรียนมีความสามารถในการฟังหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน และความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) นักเรียนมีความสามารถในการฟังและการพูดภาษาอังกฤษหลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 3) นักเรียนมีความเข้าใจความแตกต่างทางวัฒนธรรมหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: วิธีสอนแบบละคร ความสามารถในการฟังและการพูด ความเข้าใจความแตกต่างทางวัฒนธรรม

¹ นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา, นครราชสีมา 30000

M.Ed. Student in Curriculum and Instruction Program, Faculty of Education, Nakhon Ratchasima Rajabhat University, Nakhon Ratchasima 30000 Thailand

* Corresponding author, e-mail: patipon.pkw@gmail.com

² สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา, นครราชสีมา 30000

Curriculum and Instruction Program, Faculty of Education, Nakhon Ratchasima Rajabhat University, Nakhon Ratchasima 30000, Thailand

ABSTRACT

This research is the study of English listening and speaking ability of Grade 10 students using drama-based teaching method. It aimed to: 1) Compare listening and English speaking abilities before and after using drama-based teaching method; 2) Compare English listening and speaking abilities after learning with the 70 percent criterion; and 3) Compare Cross-Cultural understanding before and after using drama-based teaching method. The sample group were 40 students from Grade 10 of Bunluawittayanusorn school by cluster random sampling. The experimental instruments consisted of three lesson plans using drama-based teaching method each lasting four hours. The instruments for collecting data consisted of an English listening and speaking ability test, and a Cross-Cultural Understanding assessment. The data were statistically analyzed by percentage, mean, standard Deviation, and t-test. The results revealed : 1) Students had the English listening ability after learning higher than before learning, and English speaking ability after learning higher than before learning at a statistical significance level of .05; 2) Students had the English listening and speaking abilities after learning had higher than the 70 percent criterion at a statistical significance level of .05; 3) Students had the Cross-Cultural Understanding after learning higher than before learning at a statistical significance level of .05.

Keywords: Drama method, Listening and speaking abilities, Cross-cultural understanding

บทนำ

สถานการณ์โลกในปัจจุบันกำลังเผชิญกับความท้าทายหลายด้าน ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และสุขภาพ ซึ่งส่งผลให้รูปแบบการดำเนินชีวิตของผู้คนทั่วโลกต้องปรับตัว โดยเฉพาะการหันมาใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในชีวิตประจำวันเพิ่มมากขึ้น (Organization for Economic Co-operation and Development, 2020, p. 1) การเปลี่ยนแปลงนี้ไม่เพียงส่งผลให้การทำงานและการศึกษาเปลี่ยนมาอยู่ในรูปแบบออนไลน์อย่างกว้างขวางเท่านั้น แต่ยังนำมาซึ่งปรากฏการณ์ที่ผู้คนจากหลากหลายประเทศจำเป็นต้องทำงานร่วมกันผ่านระบบดิจิทัล ขณะเดียวกัน การพัฒนาอย่างรวดเร็วของเทคโนโลยี เช่น ปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence: AI) และการสื่อสารดิจิทัล ส่งผลให้เกิดความไม่เท่าเทียมในการเข้าถึงทรัพยากรและโอกาสในบางพื้นที่ เนื่องจากประชากรบางกลุ่มหรือบางประเทศยังขาดโครงสร้างพื้นฐานที่เหมาะสม (United Nations, 2021, p. 5) เผยให้เห็นถึงอุปสรรคสำคัญด้านการสื่อสารและความเข้าใจซึ่งกันและกัน อันเนื่องมาจากความแตกต่างทางวัฒนธรรมที่มีอยู่ใน

ทีมงานข้ามชาติ (Hofstede, 2020, p. 596) ดังนั้น การดำรงชีวิตและประสบความสำเร็จในโลกที่เปลี่ยนแปลงรวดเร็วและมีความหลากหลายทางวัฒนธรรมจึงไม่ได้อาศัยแค่ความรู้ทางวิชาการเท่านั้น แต่ยังต้องมีทักษะสำคัญในศตวรรษที่ 21 อันได้แก่ ทักษะการสื่อสาร โดยเฉพาะความสามารถในการฟังและพูด ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญในการสร้างความสัมพันธ์ที่ดี เข้าใจความคิดและความรู้สึกของผู้อื่น ตลอดจนสามารถเจรจาและหาทางออกร่วมกันในสถานการณ์ที่ซับซ้อน (Trilling & Fadel, 2009, p. 54) ทักษะการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพนี้ยังนำไปสู่การเรียนรู้ความเข้าใจความแตกต่างทางวัฒนธรรม ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นต่อการทำงานร่วมกับผู้คนจากหลากหลายวัฒนธรรม เนื่องจากต้องอาศัยการฟัง การพูด การเคารพในความแตกต่าง ช่วยให้บุคคลปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม และสร้างความสัมพันธ์ที่ดีในสังคมโลก (Deardorff, 2020, p. 12)

การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ตามกรอบ P21 ยังชี้ว่าทักษะการสื่อสาร (Communication skills) ทักษะทางสังคมและทักษะการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม (Social and Cross-cultural skills) เป็นทักษะชีวิตที่จำเป็นต่อการแก้ปัญหา การทำงานเป็นทีม และการสร้างสรรค์สิ่งใหม่ๆ ในสังคมโลกที่เชื่อมโยงกัน (Partnership for 21st Century Learning, 2019, p. 6) โดยเฉพาะทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษในฐานะภาษากลาง ที่มีบทบาทสำคัญในการสื่อสารข้ามวัฒนธรรม และช่วยเพิ่มโอกาสทางการศึกษาและอาชีพ (Suryani, 2020, p. 22) สอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 ที่ได้วางเป้าหมายด้านผู้เรียน โดยมุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคนให้มีคุณลักษณะและทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ไว้สองด้าน คือ 3Rs และ 8Cs (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560, น. 10) รวมถึงหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 ยังได้มุ่งหวังให้ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาต่างประเทศเพื่อสื่อสารในสถานการณ์ต่างๆ รวมทั้งมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องราวและวัฒนธรรมอันหลากหลายของประชาคมโลก จึงกำหนดเป็นสาระสำคัญในการเรียนภาษาต่างประเทศ ได้แก่ ภาษาเพื่อการสื่อสาร และภาษาและวัฒนธรรม (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560 น. 221)

อย่างไรก็ตาม การเรียนการสอนภาษาอังกฤษและเนื้อหาเกี่ยวกับความแตกต่างทางวัฒนธรรมในชั้นเรียนของประเทศไทยกลับประสบความสำเร็จไม่มากนัก จากรายงานพบว่าส่วนใหญ่ยังคงเน้นการบรรยายและการท่องจำ ทำให้ผู้เรียนขาดโอกาสฝึกทักษะการฟังและพูดที่เพียงพอ ขาดการมีส่วนร่วมในการสื่อสารเชิงปฏิสัมพันธ์ จึงไม่สามารถพัฒนาการใช้ภาษาได้ตามธรรมชาติ ผู้เรียนมักประสบปัญหาทักษะการฟังมากที่สุด เนื่องจากมีโอกาสพบเจ้าของภาษาน้อย และทักษะนี้ไม่ได้รับความสำคัญเท่าทักษะอื่น ส่งผลให้ขาดความเข้าใจในการสื่อสาร (ปิ่นทนพ ผจญทรพรรณ, ญัฐภูมิ โพธิ์ทักษิณ และนรินทร์ มุกมณี, 2564, น. 914) ขณะเดียวกัน การสอนมักเน้นไวยากรณ์และการสอบมากกว่าการพัฒนาทักษะการพูด ทำให้นักเรียนเข้าใจโครงสร้างภาษาแต่ไม่สามารถนำไปใช้สื่อสารจริงได้ (ชัชริย์ บุนนาค, 2561, น. 238) อีกทั้งการขาดการเรียนรู้และเข้าถึงวัฒนธรรมของต่างชาติ ทำให้สื่อสาร

ในบริบทที่แตกต่างได้ไม่สมบูรณ์ การเรียนภาษาอังกฤษจึงควรควบคู่กับการเรียนรู้วัฒนธรรมเพื่อสร้างความเข้าใจและใช้ประโยชน์ได้อย่างแท้จริง (พระมหาบัณฑิตปณฺธิโต ครองบัวบาน, 2567, น. 46)

จากปัญหาที่กล่าวมา แสดงให้เห็นว่าการเรียนการสอนควรมุ่งส่งเสริมทักษะการฟังและการพูดควบคู่กับความเข้าใจในความแตกต่างทางวัฒนธรรม เพื่อให้ผู้เรียนสามารถสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพในบริบทที่หลากหลาย ซึ่งวิธีสอนแบบละครเป็นแนวทางที่ช่วยพัฒนาทักษะดังกล่าวได้ผ่านการลงมือปฏิบัติจริง โดยให้นักเรียนสวมบทบาทและแสดงตามบทละครที่ออกแบบให้สอดคล้องกับเนื้อหาการเรียนรู้ ส่งเสริมการเรียนรู้เชิงลึกผ่านการสะท้อนคิดและแลกเปลี่ยนมุมมอง (ทิตนา แหมมณี, 2566, น. 353) สอดคล้องกับแนวคิด Drama in Education ที่สนับสนุนการใช้ละครในการศึกษา เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจในเนื้อหา โดยเฉพาะมิติทางสังคมและวัฒนธรรม (Heathcote, 1984, p. 17) วิธีสอนแบบละครยังช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนเป็นผู้เชี่ยวชาญในบริบทสมมติ ซึ่งนำไปสู่การพัฒนาการคิดวิพากษ์และการสื่อสารอย่างเป็นระบบ ตามแนวแนวคิด Mantle of the Expert (Heathcote, 1984, p. 158) ซึ่งมีความสอดคล้องกับวงจรการเรียนรู้จากประสบการณ์ (Experiential Learning Cycle) ที่ครอบคลุมการมีประสบการณ์ตรง การสะท้อนคิด การสร้างแนวคิดนามธรรม และการนำไปใช้จริง (Kolb, 1984, pp. 21-38) ซึ่งเป็นกลไกสำคัญในการเรียนรู้ด้วยวิธีสอนแบบละคร และยังตอบสนองความต้องการทางพัฒนาการด้านการคิดเชิงนามธรรมและการแสดงออกทางภาษาได้เป็นอย่างดีสำหรับผู้เรียนที่อยู่ในช่วงวัยรุ่น (12-18 ปี) เนื่องจากวิธีสอนแบบละครเป็นการเรียนรู้ที่ผสมผสานทั้งการคิด วิเคราะห์ การสื่อสาร และการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นในบริบทที่มีความหมาย (Piaget, 1970, p. 13) อีกทั้งยังช่วยให้ผู้เรียนได้สัมผัสและเรียนรู้ความหลากหลายทางวัฒนธรรมผ่านบทบาทตัวละครและเสริมสร้างความสามารถในการปรับตัวเข้ากับวัฒนธรรมที่แตกต่าง (Byram, 1997, pp. 131-143)

งานวิจัยจำนวนมากทั้งไทยและต่างประเทศมีผลการวิจัยที่ชี้ว่าการจัดการเรียนรู้โดยใช้ละครสามารถช่วยพัฒนาความสามารถในการฟังและความสามารถในการพูดได้อย่างมีประสิทธิภาพ (ปรียาภัทร ทองจำนงค์, 2566, น. 58; จิตติยา ศรีประเสริฐ, 2564, น. 30; Hue, 2024, p. 97; Widiyastuti, Setyowati & Wiyaka, 2023, p. 7; Nguyen, 2023, p. 155; Dewi & Yappi, 2023, p. 14) รวมถึงช่วยเสริมสร้างความเข้าใจในบริบทวัฒนธรรมที่หลากหลายได้เป็นอย่างดี เนื่องจากละครสามารถสะท้อนพฤติกรรม ค่านิยม และประเพณีของวัฒนธรรมต่างๆ ได้ (โสธยา วงศ์พิพันธ์, 2563, น. 96; Liu, Huang, Lin, & Mao, 2024, p. 313; Eripuddin, Jufrizal & Agustina, 2022, p. 54) ผลการวิจัยยังแสดงให้เห็นว่าการใช้วิธีการนี้ทำให้ผู้เรียนมีโอกาสดูฝึกฝนการใช้ภาษาพร้อมกับเรียนรู้วัฒนธรรมในเวลาเดียวกันได้อย่างสมดุล

จากปัญหาและความสำคัญข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะดำเนินการศึกษาความสามารถในการฟังและการพูดภาษาอังกฤษ และความเข้าใจความแตกต่างทางวัฒนธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้วิธีสอนแบบละคร โดยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าผลของการวิจัยในครั้งนี้จะช่วย

พัฒนาความสามารถในเรื่องของการฟัง การพูด และการส่งเสริมการอยู่ร่วมกันในสังคมที่มีความแตกต่างทางวัฒนธรรมได้เป็นอย่างดีสันติสุข

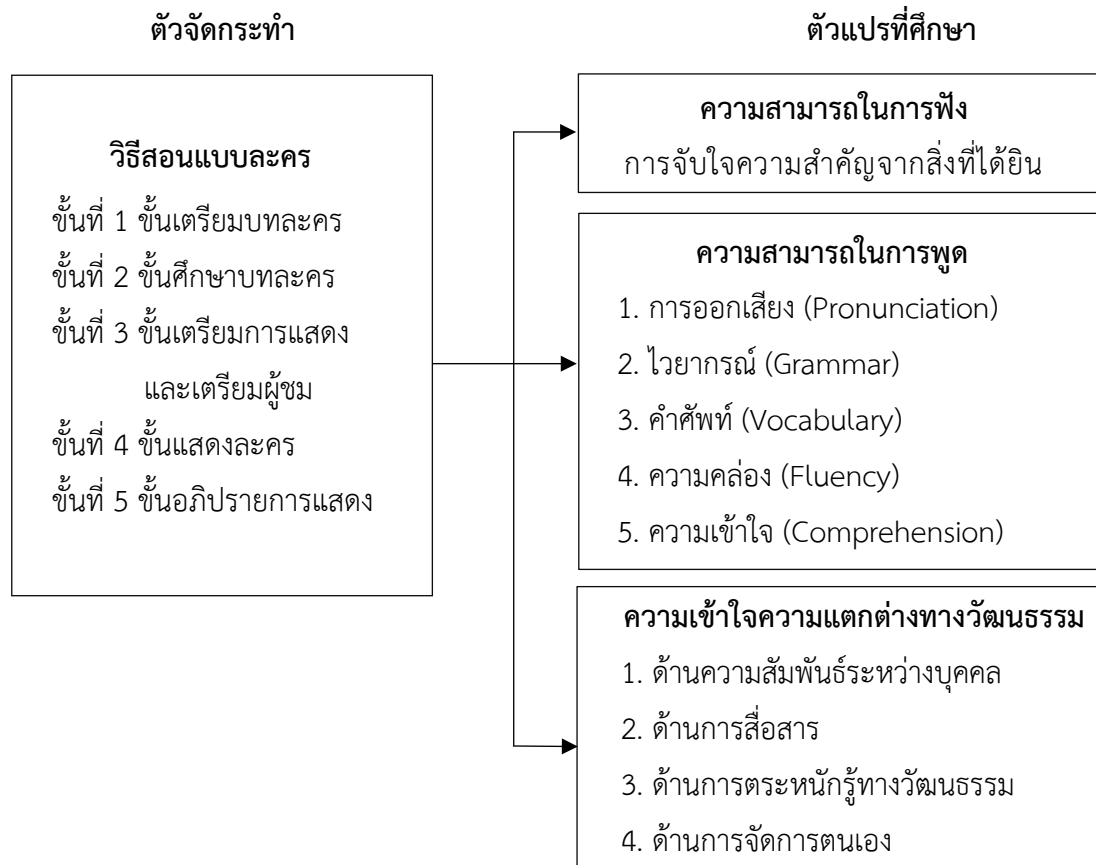
วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการฟังภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้วิธีสอนแบบละคร
2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการฟังภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ระหว่างหลังเรียนโดยใช้วิธีสอนแบบละครกับเกณฑ์ร้อยละ 70
3. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้วิธีสอนแบบละคร
4. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ระหว่างหลังเรียนโดยใช้วิธีสอนแบบละครกับเกณฑ์ร้อยละ 70
5. เพื่อเปรียบเทียบความเข้าใจความแตกต่างทางวัฒนธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้วิธีสอนแบบละคร

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาผลของการเรียนรู้โดยใช้วิธีสอนแบบละคร (Drama-based teaching method) ซึ่งเป็นกระบวนการเรียนรู้แบบลงมือปฏิบัติ (Active learning) ที่มีพื้นฐานจากแนวคิดการสร้างความรู้ด้วยตนเอง (Constructivism) โดยให้นักเรียนสร้างความเข้าใจผ่านประสบการณ์ตรง การมีปฏิสัมพันธ์ และการสะท้อนคิดจากบทละครซึ่งเป็นสถานการณ์ในบริบทที่สมจริงและมีความหมาย วิธีสอนแบบละครที่ใช้ในการศึกษานี้ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ขั้นเตรียมบทละคร 2) ขั้นศึกษาบทละคร 3) ขั้นเตรียมการแสดงและเตรียมผู้ชม 4) ขั้นแสดงละคร และ 5) ขั้นอภิปรายการแสดง (ทิตินา เขมมณี, 2566, น. 354) ซึ่งเชื่อมโยงและส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาพฤติกรรมที่วัดได้ใน 3 ด้านหลัก ได้แก่ ความสามารถในการฟังภาษาอังกฤษ ซึ่งหมายถึงการจับใจความสำคัญจากสิ่งที่ได้ยินได้อย่างถูกต้อง (Hubbard, 2017, p. 95) โดยพัฒนาชัดเจนในขั้นศึกษาบทละครและขั้นอภิปรายการแสดง ความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษ ซึ่งครอบคลุมการออกเสียง การเลือกใช้คำศัพท์ การเรียบเรียงไวยากรณ์ การพูดอย่างคล่องแคล่ว และความเข้าใจในสิ่งที่พูด (Harris, 1990, p. 84) โดยจะปรากฏเด่นชัดในขั้นเตรียมการแสดงและเตรียมผู้ชม และขั้นแสดงละคร และความเข้าใจความแตกต่างทางวัฒนธรรม ซึ่งประกอบด้วยการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล การตระหนักรู้ การสื่อสาร และการจัดการตนเองในสถานการณ์ที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม (อุทัยวรรณ แซ่โจ้ว, 2562, น. 46-47) ซึ่งจะพัฒนาอย่างต่อเนื่องในทุกขั้นตอน

กระบวนการเรียนรู้ด้วยวิธีสอนแบบละครจึงเป็นการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการบูรณาการด้านภาษาและวัฒนธรรมในบริบทสมจริง สอดคล้องกับเป้าหมายของการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ที่มุ่งเน้นการพัฒนาทักษะการสื่อสารข้ามวัฒนธรรมอย่างมีความหมาย แสดงดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบุญเหลือวิทยานุสรณ์ แผนการเรียนวิทย์-คณิต จำนวน 160 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/2 แผนการเรียนวิทย์-คณิต จำนวน 40 คน ซึ่งได้จากการสุ่มเป็นกลุ่ม (Cluster random sampling) (ไพศาล วรคำ, 2566, น. 98)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัยประกอบด้วยรายละเอียด ดังนี้

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีสอนแบบละคร หน่วยการเรียนรู้ Understanding Culture จำนวน 3 แผน แผนละ 4 ชั่วโมง รวมทั้งหมด 12 ชั่วโมง หากคุณภาพโดยให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน ประเมินความสอดคล้อง และความเหมาะสม ของแผนการจัดการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ย 4.76 หมายถึง มีค่าความเหมาะสมมากที่สุด (ไพศาล วรคำ, 2566, น. 252)

2.2 เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล แบ่งเป็น 3 ชนิด ได้แก่

2.2.1 แบบวัดความสามารถในการฟังภาษาอังกฤษ มีลักษณะเป็นแบบทดสอบ ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 12 ข้อ ที่สร้างขึ้นจากมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัดของทั้ง 3 แผนการสอน หากคุณภาพโดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) จากผู้เชี่ยวชาญ 3 คน โดยมีค่า IOC ตั้งแต่ 0.67 ถึง 1.00 นำไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5/3 จำนวน 38 คน มีค่าความยากง่าย (p) อยู่ระหว่าง 0.40 ถึง 0.58 และค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง 0.30 ถึง 0.90 และค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับโดยใช้สูตร KR-20 พบว่ามีค่าเท่ากับ 0.86 (ไพศาล วรคำ, 2566, น. 288-303)

2.2.2 แบบวัดความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษ มีลักษณะเป็นเป็นคำถาม ปลายเปิด ที่สร้างขึ้นจากมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัดทั้ง 3 แผนการสอน จำนวน 9 ข้อ หากคุณภาพ โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) จากผู้เชี่ยวชาญ 3 คน โดยมีค่า IOC ตั้งแต่ 0.67 ถึง 1.00 วัดและประเมินความสามารถในการพูดตามองค์ประกอบด้วย Scoring rubrics ประกอบด้วยเกณฑ์ 5 ด้าน แต่ละด้านให้คะแนนระดับ 1-5 นำไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5/3 จำนวน 31 คน หาค่าความเชื่อมั่นของ Scoring rubrics โดยหาค่าความสอดคล้องระหว่างผู้ประเมินด้วย ค่าสหสัมพันธ์สัมพัทธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation) พบว่ามีค่าเท่ากับ 0.83 (ไพศาล วรคำ, 2566, น. 334)

2.2.3 แบบประเมินความเข้าใจความแตกต่างทางวัฒนธรรม มีลักษณะเป็น แบบสอบถามประเมินตนเอง จำนวน 20 ข้อ โดยใช้มาตราประมาณค่า Rating scale ด้วยวิธี Likert หากคุณภาพโดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) จากผู้เชี่ยวชาญ 3 คน โดยมีค่า IOC ตั้งแต่ 0.67 ถึง 1.00 และนำไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/4 จำนวน 39 คน หาค่าอำนาจจำแนก ของแบบสอบถามด้วยวิธี Item Total Correlation ได้ค่าระหว่าง 0.24-0.68 และค่าความเชื่อมั่น ของแบบสอบถามทั้งฉบับโดยใช้วิธีสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) พบว่าได้ค่าเท่ากับ 0.86 (ไพศาล วรคำ, 2566, น. 288-309)

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการทดลองกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/2 จำนวน 40 คน โรงเรียน บุญเหลือวิทยานุสรณ์ จังหวัดนครราชสีมา ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567 โดยก่อนการทดลอง

นักเรียนทุกคนทำแบบวัดความสามารถในการฟังภาษาอังกฤษ ซึ่งเป็นการฟังบทสนทนาในรูปแบบ Audio track ที่มีความแตกต่างทางวัฒนธรรมและตอบคำถามปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 12 ข้อ จากนั้นทำแบบวัดความสามารถในการพูด โดยผู้เรียนแต่ละคนจับฉลากคำถามคนละ 1 ข้อจากชุดคำถามปลายเปิด 9 ข้อ แล้วพูดบรรยายตอบ ผู้วิจัยซึ่งเป็นครูผู้สอนประเมินผลโดยใช้ Scoring Rubric 5 ด้าน แต่ละด้านให้คะแนน 1-5 รวม 25 คะแนน บันทึกผลการประเมินรายบุคคลทันทีหลังการพูด จากนั้นนักเรียนทำแบบประเมินตนเองด้านความเข้าใจความแตกต่างทางวัฒนธรรม 4 ด้าน จำนวน 20 ข้อ ใช้เวลารวม 2 ชั่วโมง จากนั้นผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดการเรียนรู้ตามแผนการสอนในหน่วย Understanding Culture โดยใช้กิจกรรมการแสดงละครในบริบทสมจริงเป็นสื่อหลัก จำนวน 3 แผน แผนละ 4 ชั่วโมง รวม 12 ชั่วโมง แต่ละแผนเป็นเนื้อหาทางวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน 2 วัฒนธรรม ผู้เรียนถูกแบ่งออกเป็นกลุ่มละ 8-10 คน ทำกิจกรรมเพื่อปูพื้นฐานความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมดังกล่าว จากนั้นแต่ละกลุ่มรับบทละครซึ่งทำหน้าที่เหมือนใบความรู้ ประกอบด้วยเนื้อหา บทบาท และบทสนทนาที่ผู้เรียนต้องเติมคำในช่องว่างเพื่อฝึกใช้ภาษา ผู้เรียนร่วมกันซักซ้อมและแสดงละคร ขณะที่ผู้เรียนที่ไม่ได้แสดงจะทำหน้าที่เป็นผู้ชมและตอบคำถามในใบงานที่กำหนดไว้ ทั้งนี้ ในแผนการสอนถัดไปจะมีการสลับบทบาทระหว่างผู้แสดงและผู้ชม เพื่อให้ผู้เรียนทุกคนมีส่วนร่วมอย่างทั่วถึงและต่อเนื่อง เมื่อสิ้นสุดกิจกรรม นักเรียนทุกคนทำแบบวัดและแบบประเมินชุดเดิมอีกครั้ง ใช้เวลา 2 ชั่วโมง รวมเวลาเก็บข้อมูลทั้งสิ้น 16 ชั่วโมง ทั้งนี้ การดำเนินงานทั้งหมดได้รับการรับรองจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา เลขที่รับรอง HE-017-2568 วันที่รับรอง 27 มีนาคม พ.ศ. 2568

4. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ โดยนำคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้วิธีสอนแบบละครมาวิเคราะห์หาข้อมูลค่าสถิติ ได้แก่ ค่าร้อยละ (%) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) จากนั้นทำการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการฟังและการพูดภาษาอังกฤษ และความเข้าใจความแตกต่างทางวัฒนธรรม ก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้วิธีสอนแบบละครโดยใช้สถิติทดสอบค่าที (t-test for dependent) และทำการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการฟังและการพูดภาษาอังกฤษหลังเรียนโดยใช้วิธีสอนแบบละครกับเกณฑ์ร้อยละ 70 โดยการทดสอบค่าที (t-test for one sample)

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องการศึกษาความสามารถในการฟังและการพูดภาษาอังกฤษ และความเข้าใจความแตกต่างทางวัฒนธรรม ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้วิธีสอนแบบละคร มีผลการวิจัยดังแสดงตามตารางที่ 1-5 ดังนี้

ตารางที่ 1 การเปรียบเทียบความสามารถในการฟังภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้วิธีสอนแบบละคร

ความสามารถในการฟังภาษาอังกฤษ	N	$\bar{X}$	S.D.	t	p
ก่อนเรียน	40	5.55	2.08	20.333*	< .001
หลังเรียน	40	11.57	0.93		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 1 พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีความสามารถในการฟังภาษาอังกฤษจากวิธีสอนแบบละคร หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบความสามารถในการฟังภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 หลังเรียนโดยใช้วิธีสอนแบบละครกับเกณฑ์ร้อยละ 70

	N	คะแนนเต็ม	คะแนนร้อยละ 70	$\bar{X}$	S.D.	t	p
หลังเรียน	40	12	8.40	11.57	0.93	21.578*	< .001

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 2 พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีความสามารถในการฟังภาษาอังกฤษจากวิธีสอนแบบละคร หลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 3 การเปรียบเทียบความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้วิธีสอนแบบละคร

ความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษ	N	$\bar{X}$	S.D.	t	p
ก่อนเรียน	40	13.32	2.39	22.913*	< .001
หลังเรียน	40	21.18	2.18		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 3 พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีความสามารถในการพูดจากวิธีสอนแบบละคร หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4 การเปรียบเทียบความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 หลังเรียนรู้โดยใช้วิธีสอนแบบละครกับเกณฑ์ร้อยละ 70

	N	คะแนนเต็ม	คะแนนร้อยละ 70	$\bar{X}$	S.D.	t	p
หลังเรียน	40	25	17.5	21.17	2.18	10.649*	< .001

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4 พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีความสามารถในการพูดจากการเรียนโดยใช้วิธีสอนแบบละคร หลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 5 การเปรียบเทียบความเข้าใจความแตกต่างทางวัฒนธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้วิธีสอนแบบละคร

ความเข้าใจความแตกต่างทางวัฒนธรรม	n	ก่อนเรียน		หลังเรียน		t	p
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
ด้านที่ 1 ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล	40	3.42	0.63	4.97	0.08	15.360*	<.001
ด้านที่ 2 การสื่อสาร	40	3.46	0.50	4.98	0.06	18.150*	<.001
ด้านที่ 3 การตระหนักรู้ทางวัฒนธรรม	40	3.39	0.50	4.98	0.05	19.664*	<.001
ด้านที่ 4 การจัดการตนเอง	40	3.37	0.46	4.96	0.07	21.418*	<.001
ภาพรวม	40	3.41	0.31	4.97	0.03	30.360*	<.001

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 5 พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีความเข้าใจความแตกต่างทางวัฒนธรรมจากการเรียนโดยใช้วิธีสอนแบบละคร หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งในภาพรวมและรายด้าน

สรุปผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่องการศึกษาความสามารถในการฟังและการพูดภาษาอังกฤษ และความเข้าใจความแตกต่างทางวัฒนธรรม ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้วิธีสอนแบบละคร สรุปผลได้ดังนี้

1. ความสามารถในการฟังภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 หลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีสอนแบบละคร มีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ความสามารถในการฟังภาษาอังกฤษของนักเรียนหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีสอนแบบละคร มีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีนักเรียนผ่านเกณฑ์จำนวน 39 คน จากทั้งหมด 40 คน

3. ความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 หลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีสอนแบบละคร มีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. ความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษของนักเรียนหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีสอนแบบละคร มีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีนักเรียนผ่านเกณฑ์จำนวน 38 คน จากทั้งหมด 40 คน

5. ความเข้าใจความแตกต่างทางวัฒนธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 หลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีสอนแบบละคร มีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งในภาพรวมและรายด้าน โดยก่อนเรียนอยู่ในระดับปานกลาง และหลังเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด

อภิปรายผล

การศึกษาความสามารถในการฟังและความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษ และความเข้าใจความแตกต่างทางวัฒนธรรม ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้วิธีสอนแบบละคร ผู้วิจัยได้นำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. ความสามารถในการฟังภาษาอังกฤษ พบว่า หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน และหลังเรียนสูงกว่าร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และคะแนนหลังเรียนสูงกว่าร้อยละ 70 อย่างชัดเจน แม้มีนักเรียน 1 คนได้ 8 คะแนน ซึ่งต่ำกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 (8.4 คะแนน) แต่ไม่ได้ส่งผลกระทบต่อค่าเฉลี่ยรวม คาดว่าสาเหตุสำคัญมาจากผู้เรียนได้ฝึกฝนเนื้อหาผ่านบทละคร จึงคุ้นเคยกับบริบทภาษาและสถานการณ์ที่ปรากฏในแบบทดสอบ ผลลัพธ์นี้สะท้อนให้เห็นว่าการเรียนแบบละครช่วยส่งเสริมความเข้าใจการฟังในบริบทวัฒนธรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งยังสนับสนุนการมีส่วนร่วมในการฟังอย่างกระตือรือร้น เนื่องจากมีบริบทสมจริงและใกล้เคียงกับสถานการณ์จริง โดยในแต่ละแผนการสอนในชั้นเรียนบทละคร นักเรียนได้ฝึกฟังบทสนทนาทั้งแบบ Bottom-up ซึ่งเน้นการจับเสียงและโครงสร้างทางภาษาก่อนไปจนถึงแบบ Top-down ซึ่งต้องใช้ประสบการณ์และการตีความเจตนาจากบริบททางวัฒนธรรม เช่น การตีความโทนเสียงหรือความเจ็บตามแนวทางของวัฒนธรรมญี่ปุ่น ทำให้ผู้เรียนมีพัฒนาการในด้านการฟังเชิงกลไก (Mechanical processing) การแยกแยะเสียง (Auditory discrimination) ตลอดจนการตีความองค์ประกอบที่ไม่ใช่คำพูด (Paralinguistic features) ซึ่งเป็นทักษะสำคัญในการสื่อสารจริง สอดคล้องกับ Krashen (1985, pp. 1-4) ที่เน้นว่าการฟังที่มีบริบท (Comprehensible input) จะกระตุ้นการเรียนรู้โดยไม่รู้ตัว และช่วยให้ภาษาซึมซับเข้าสู่ความรู้ภายใน อีกทั้งกิจกรรมการแสดงละครทั้งในชั้นฝึกซ้อมและชั้นแสดง ช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียน

ฟังเพื่อความเข้าใจอย่างต่อเนื่องในระดับข้อความ (Discourse level) และฝึกทักษะการฟังแบบครอบคลุม (Extensive listening) ที่เป็นการเชื่อมโยงฉาก เนื้อเรื่อง และอารมณ์ ส่งผลให้เกิดการฝึกฝนการฟังในบริบทจริงอย่างต่อเนื่อง และยังช่วยให้จดจำเรื่องราวเนื้อหาได้ดี สอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎีประสบการณ์ของ Dale (1969, p. 107) ที่กล่าวว่าการเรียนรู้ผ่านการแสดงละครช่วยให้จดจำเนื้อหาได้นานถึงสองสัปดาห์จากสิ่งที่ได้ลงมือปฏิบัติ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ Hue (2024) ที่พบว่า การใช้ละครช่วยสร้างแรงจูงใจในการฟัง ให้ผู้เรียนจดจำคำศัพท์ได้ดีขึ้นและฟังได้มีประสิทธิภาพมากขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เช่นเดียวกับ Widiyastuti et al. (2023) ที่พบว่าการใช้บทบาทสมมติสามารถเพิ่มสัดส่วนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์การฟังจากร้อยละ 32.35 เป็นร้อยละ 61.76 ได้อย่างชัดเจน จึงอาจกล่าวได้ว่า วิธีสอนแบบละครสามารถส่งเสริมการพัฒนาทักษะการฟังภาษาอังกฤษได้อย่างชัดเจน ทั้งการฟังเพื่อจับใจความ การฟังเพื่อวิเคราะห์อารมณ์ ความตั้งใจ และการฟังเพื่อเข้าใจบริบทโดยรวม ซึ่งเป็นทักษะพื้นฐานของการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในชีวิตจริงในศตวรรษที่ 21

2. ความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษ พบว่า หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน และหลังเรียนสูงกว่าร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สะท้อนถึงพัฒนาการทั้งด้านความคล่องแคล่ว ความมั่นใจ และความเหมาะสมในการใช้ภาษาในบริบทจริง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการเรียนรู้ผ่านละครเอื้อให้เกิดการฝึกพูดอย่างเป็นธรรมชาติ ด้วยการสวมบทบาทในสถานการณ์ที่มีเป้าหมายชัดเจน สอดคล้องกับแนวคิดของ Heathcote (1984, p. 17) ที่เน้นว่าผู้เรียนจะพัฒนาทักษะการสื่อสารได้ดีผ่านบริบทที่มีใกล้เคียงกับชีวิตจริง ไม่ใช่การท่องจำไวยากรณ์ สิ่งนี้จึงช่วยให้ผู้เรียนรู้สึกปลอดภัยและกล้าที่จะสื่อสาร โดยเฉพาะผู้เรียนอยู่ในกลุ่มอ่อนที่มีการเลียนแบบเพื่อนร่วมกลุ่มที่อยู่ในระดับเก่งและกลางจากการได้ฝึกซ้อมซ้ำๆ สอดคล้องกับแนวคิด Zone of Proximal Development (Vygotsky, 1978, pp. 24-30) ที่ชี้ว่าการเรียนรู้ภาษาจะเกิดได้ดีเมื่ออยู่ในบริบทที่ได้รับการสนับสนุนจากเพื่อนหรือครู นอกจากนี้ การที่นักเรียนได้ฝึกการพูดในสถานการณ์ที่มีความต่างทางวัฒนธรรม เช่น การปฏิเสธอย่างสุภาพ การพูดตามกาลเทศะ และการใช้คำพูดตามระดับทางสังคม ส่งผลให้ผู้เรียนพัฒนาความเข้าใจเรื่องของการเปลี่ยนระดับเสียงสูง-ต่ำระหว่างการพูดเพื่อแสดงอารมณ์ ความตั้งใจ หรือความเน้นย้ำ (Intonation) และการผลัดกันพูดในบทสนทนาเมื่อถึงจังหวะของตนเองโดยไม่พูดแทรก (Turn-taking) ซึ่งไม่สามารถเรียนรู้ได้จากการท่องจำบทอย่างเดียวย รวมถึงความสามารถด้านการใช้ภาษาตามบริบท (Pragmatics) และความสามารถทางสังคมภาษา (Sociolinguistic competence) ตามแนวคิดของ Canale and Swain (1980, pp. 1-47) ที่ย้ำว่าความสามารถในการใช้ภาษาต้องคำนึงถึงบริบททางสังคมด้วย และผลวิจัยนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ Nguyen (2023), Dewi and Yappi (2023); จิตติยา ศรีประเสริฐ (2564) และปรียาภัทร ทองจำนงค์ (2566) ที่ยืนยันว่าการใช้ละครช่วยเสริมความคล่องแคล่วและความมั่นใจในการพูดอย่างมีนัยสำคัญ นอกจากนี้

ผู้เรียนยังได้ฝึกการใช้ภาษาร่วมกับพฤติกรรมที่สอดคล้องกับวัฒนธรรม ซึ่งส่งผลให้เกิดการเรียนรู้ที่มีแรงจูงใจจากภายใน (Intrinsic motivation) ผ่านเป้าหมายของการแสดงจริง ไม่ใช่เพียงเพื่อการสอบ สอดคล้องกับแนวคิดของ Kramsch (1933, pp. 205-223) ที่ชี้ให้เห็นว่าการใช้ภาษาและวัฒนธรรมเป็นสิ่งเดียวกัน จึงอาจกล่าวได้ว่า การสอนแบบละครไม่เพียงช่วยให้ผู้เรียนพูดได้คล่องขึ้น แต่ยังเสริมสร้างทักษะการพูดอย่างลึกซึ้ง ทั้งในด้านการเลือกถ้อยคำให้เหมาะสม การปรับตัวตามบริบท และการสื่อสารด้วยความเข้าใจในวัฒนธรรม ซึ่งเป็นรากฐานของการสื่อสารในโลกสมัยใหม่อย่างแท้จริง

3. ความเข้าใจความแตกต่างทางวัฒนธรรม พบว่า นักเรียนมีความเข้าใจความแตกต่างทางวัฒนธรรมสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในทุกด้าน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากวิธีสอนแบบละครส่งเสริมการเข้าใจ ยอมรับ และปรับตัวต่อความหลากหลายทางวัฒนธรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ องค์ความรู้ที่เกิดขึ้นจากการศึกษานี้ คือ วิธีสอนแบบละครสามารถเป็นเครื่องมือทางการศึกษาที่ช่วยเปลี่ยนผ่านผู้เรียนจาก “ผู้รับสารทางวัฒนธรรม” ไปสู่ “ผู้สื่อสารทางวัฒนธรรม” โดยผู้เรียนไม่เพียงเรียนรู้ภาษาอังกฤษ แต่ยังได้พัฒนาเจตคติ การมองต่างมุม และทักษะการสื่อสารในบริบทที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมอย่างเป็นธรรมชาติ วิธีการเรียนรู้ผ่านบทละครที่มีบริบทส่งผลให้นักเรียนฝึกฝนทักษะ Perspective-taking และสามารถใช้ภาษาภายใต้เงื่อนไขทางวัฒนธรรมที่แตกต่างได้อย่างเหมาะสม สอดคล้องกับแนวคิดของ Deardorff (2006, pp. 241-266) ที่ชี้ว่าการพัฒนาความสามารถข้ามวัฒนธรรมต้องเกิดจากประสบการณ์ตรงและการสะท้อนคิด และแนวคิดของ Kolb (1984, pp. 21-38) ที่เน้นว่าการเรียนรู้จากประสบการณ์จริงเป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนาทักษะที่ซับซ้อน จากการสังเกตในแผนการสอนทั้งสามแผน ผู้วิจัยพบพัฒนาการที่ชัดเจน เริ่มจากบทบาทพื้นฐาน เช่น การแนะนำตัว ไปจนถึงสถานการณ์ที่ซับซ้อน เช่น การจัดการความขัดแย้งระหว่างวัฒนธรรม ผู้เรียนเริ่มใช้ภาษาเพื่อสะท้อนความเข้าใจ แม้จะไม่ถูกต้องไวยากรณ์ แต่แสดงถึงการเลือกใช้ภาษาที่แสดงท่าทีเปิดกว้างและเคารพความต่างทางวัฒนธรรม ซึ่งในส่วนนี้อาจเกิดจากการฝึกฟังในบทบาทที่ตนเองไม่เห็นด้วย แต่ต้องรับฟังเพื่อเข้าใจไม่ใช่เพื่อโต้แย้ง สอดคล้องกับแนวคิดของ Fantini (2009, pp. 456-476) ที่เน้นว่าความสามารถข้ามวัฒนธรรมต้องสะท้อนผ่านการปฏิบัติที่เหมาะสมในบริบทต่างวัฒนธรรม ในทางกลับกันด้านที่พัฒนาน้อยที่สุด คือ การเลือกวิธีแก้ปัญหาที่เป็นประโยชน์ต่อทั้งวัฒนธรรมของตนและของผู้อื่น ซึ่งอาจเกิดจากข้อจำกัดของสถานการณ์ที่เปิดโอกาสให้ฝึกการจัดการความขัดแย้งเชิงวัฒนธรรมอย่างลึกซึ้ง สอดคล้องกับ Spitzberg and Changnon (2009, pp. 2-52) ที่ระบุว่าการพัฒนาทักษะลักษณะนี้ต้องอาศัยเวลา ประสบการณ์ซ้ำ และการสะท้อนคิดอย่างต่อเนื่อง ผลวิจัยนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ Eripuddin et al. (2022) และ Liu et al. (2024) ที่พบว่าการแสดงบทบาทในบริบทข้ามวัฒนธรรมช่วยเสริมทักษะการเข้าใจเจตนา สร้างสัมพันธภาพ และการจัดการกับความแตกต่างได้จริง และยังสอดคล้องกับ

โสรยา วงศ์พิพันธ์ (2563) ที่พบว่านักเรียนสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในความหลากหลาย ทางวัฒนธรรม ได้ดีขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ จึงอาจกล่าวได้ว่า วิธีสอนแบบละครช่วยให้ผู้เรียนไม่ได้เรียนเพียงภาษา แต่ได้ฝึกใช้ภาษานั้นในฐานะเครื่องมือแห่งความเข้าใจและอยู่ร่วมกันกับผู้อื่นในโลกที่มีความหลากหลาย ทางวัฒนธรรม โดยแทรกซึมความเข้าใจด้านความเห็นอกเห็นใจ การยอมรับความต่าง การปรับตัว และยังมีการสะท้อนคิด ซึ่งเป็นหัวใจของความเข้าใจความแตกต่างทางวัฒนธรรมในศตวรรษที่ 21

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้มีข้อเสนอแนะซึ่งเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่ต้องการนำวิธีสอนแบบละครไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ และสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะจากการวิจัยครั้งนี้

1.1 จากผลการวิจัยพบว่านักเรียนมีพัฒนาการด้านการฟังและการพูดภาษาอังกฤษดีขึ้นหลังใช้วิธีสอนแบบละคร ซึ่งเป็นกิจกรรมที่มีหลายขั้นตอน เช่น การเตรียมบทละคร การฝึกซ้อมการแสดง และการอภิปรายหลังการแสดง ดังนั้น ผู้สอนอาจพิจารณาการเพิ่มเวลาในแต่ละแผนการสอนหรือจัดกิจกรรมให้ต่อเนื่องในหลายคาบเรียน เพื่อให้ผู้เรียนได้มีเวลาเตรียมตัวและฝึกการแสดงอย่างเต็มที่ อันจะช่วยส่งเสริมทักษะการฟังและพูดให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

1.2 จากผลการวิจัยที่ชี้ว่านักเรียนมีความเข้าใจความแตกต่างทางวัฒนธรรมในระดับมากที่สุด แสดงให้เห็นว่าวิธีสอนแบบละครช่วยสร้างบรรยากาศที่ผู้เรียนได้แสดงออกและเข้าใจบริบทวัฒนธรรมได้ดี ดังนั้น ผู้สอนควรเตรียมอุปกรณ์และสื่อที่สะท้อนวัฒนธรรมต่างๆ เช่น เครื่องแต่งกาย ฉาก หรือบทพูดที่สื่อถึงวัฒนธรรมต่างชาติ เพื่อช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้เชิงวัฒนธรรมอย่างลึกซึ้งและสมจริงมากยิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 จากผลการวิจัยพบว่าผู้เรียนมีความเข้าใจความแตกต่างทางวัฒนธรรมในระดับมากที่สุด สะท้อนว่าการเรียนรู้ผ่านการแสดงละครช่วยให้ผู้เรียนตระหนักถึงวัฒนธรรมที่หลากหลายได้ดีในการศึกษาครั้งต่อไป อาจขยายรูปแบบการสอนโดยผสมผสานวิธีสอนแบบละครกับการเรียนรู้แบบโครงงาน (Project-based learning) เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้าวัฒนธรรมต่างชาติในเชิงลึกและออกแบบการแสดงด้วยตนเอง ซึ่งอาจเพิ่มความเข้าใจเชิงวิเคราะห์เกี่ยวกับวัฒนธรรม

2.2 ผลการวิจัยชี้ว่านักเรียนมีพัฒนาการด้านการฟังและการพูดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งแสดงให้เห็นว่ากิจกรรมละครช่วยส่งเสริมทักษะการสื่อสารได้จริง ดังนั้น ในการศึกษาค้นคว้าครั้งต่อไป อาจเพิ่มเติมกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กับเจ้าของภาษาหรือครูต่างชาติในกระบวนการแสดงละคร เพื่อเปรียบเทียบผลของการเรียนรู้ในบริบทที่ใกล้เคียงสถานการณ์จริงมากขึ้น และพิจารณาว่าปัจจัยด้านผู้ร่วมสื่อสารมีผลต่อการพัฒนาทักษะการฟังและการพูดหรือไม่

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551* (ฉบับปรับปรุง 2560). กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- จิตติยา ศรีประเสริฐ. (2564). *การพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษ โดยเทคนิคการละคร นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนพานพิทยาคม* (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยพะเยา).
- ซัซรีย์ บุณนาค. (2561). ปัญหาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในประเทศไทย และข้อเสนอแนะด้านยุทธศาสตร์การพัฒนาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ปี 2564-2568. ใน *การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 2* (น. 235-241). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- ทิตนา แคมมณี. (2566). *ศาสตร์การสอน องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปิ่นทนพ ผงยุทธพรรค, ณัฐวุฒิ โพธิ์ทักษิณ และนรินทร์ มุกมณี. (2564). ปัญหาการเรียนภาษาอังกฤษของคนไทย. *วารสาร มจร. อุบลปริทรรศน์*, 6(3), น. 911-919.
- ปรียาภัทร์ ทองจำนงค์. (2566). *ผลของการใช้กิจกรรมบทบาทสมมติร่วมกับกิจกรรมละครเพื่อพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3* (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร).
- พระมหาบัณฑิต ปณฺธิโต ครองบัวบาน. (2567). ปัญหาการเรียนภาษาอังกฤษในศตวรรษที่ 21. *วารสารธรรมเพื่อชีวิต*, 30(1), น. 43-57.
- ไพศาล วรคำ. (2566). *การวิจัยทางการศึกษา*. มหาสารคาม: ตักศิลาการพิมพ์.
- โสธยา วงศ์พิพันธ์. (2563). *การใช้กิจกรรมละครเพื่อส่งเสริมการอยู่ร่วมกันในความหลากหลายทางวัฒนธรรม ของนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ กรณีศึกษา: โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์แม่จัน อำเภอมะจัน จังหวัดเชียงราย* (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ).
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579*. กรุงเทพฯ: พรักหวานกราฟฟิค.
- อุทัยวรรณ แซ่ไฉ่. (2562). *การพัฒนาแบบวัดทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรมสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย* (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร).
- Byram, M. (1997). *Teaching and Assessing Intercultural Communicative Competence*. Clevedon, UK: Multilingual Matters.
- Canale, M. & Swain, M. (1980). Theoretical bases of communicative approaches to second language teaching and testing. *Applied Linguistics*, 1(1), pp. 1-47.

- Dale, E. (1969). *Audio-Visual Methods in Teaching* (3rd ed.). Holt, Rinehart & Winston, NY: Dryden Press.
- Deardorff, D. K. (2006). Identification and assessment of intercultural competence as a student outcome of internationalization. *Journal of Studies in International Education*, 10(3), pp. 241-266.
- Deardorff, D. K. (2020). *The SAGE handbook of intercultural competence* (2nd ed.). Thousand Oaks, CA: SAGE Publications.
- Dewi, R. & Yappi, S. (2023). The effect of the acting play script technique in enhancing speaking skill for the students of senior high school. *International Journal of English and Applied Linguistics (IJEAL)*, 3(2), pp. 180-189.
- Eripuddin, E., Jufrizal, J., & Agustina, A. (2022). The effectiveness of the intercultural learning materials in teaching English drama. *AL-ISHLAH: Journal Pendidikan*, 14(4), pp. 5615-5626.
- Fantini, A. E. (2009). *Assessing intercultural competence: Issues and tools*. In D. K. Deardorff (Ed.), *The SAGE handbook of intercultural competence* (pp. 456-476). Thousand Oaks, CA: SAGE Publications.
- Harris, D. P. (1990). *Testing English as a Second Language*. NY: McGraw Hill.
- Heathcote, D. (1984). *Collected Writings on Education and Drama*. London: Hutchinson.
- Hofstede, G. (2020). *Culture's Consequences: Comparing Values, Behaviors, Institutions, and Organizations Across Nations* (2nd ed.). Thousand Oaks, CA: SAGE Publications.
- Hubbard, P. (2017). *Technologies for Teaching and Learning L2 Listening*. Hoboken, NJ: John Wiley & Sons.
- Hue, T. T. (2024). An Investigation on the Effectiveness of the Drama Method of English Major Students in Studying Listening Skills at Ho Chi Minh City University of Industry and Trade. *Journal of Knowledge Learning and Science Technology*, 3(1), pp. 93-105.
- Kolb, D. A. (1984). *Experiential learning: Experience as the source of learning and development*. Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall.
- Kramsch, C. (1993). *Context and Culture in Language Teaching*. Oxford: Oxford University Press.
- Krashen, S. D. (1985). *The input hypothesis: Issues and implications*. London, UK: Longman.

- Liu, C., Huang, T., Lin, H. Z., & Mao, X. L. (2024). Research on the application of the “Cross-Cultural Role Play” into “Sitcom-Based” English teaching methodology from the perspective of speech act theory. *Open Journal of Social Sciences*, 12, pp. 105-119.
- Nguyen, C. T. (2023). Effects of applying drama-based activities in speaking classes on EFL students’ speaking performance. *International Journal of Instruction*, 16(3), pp. 991-1012.
- Organization for Economic Co-operation and Development. (2020). *Digital transformation in the age of COVID-19: Building resilience and bridging divides*. Retrieved October 1, 2025, from <https://img.lalr.co/cms/2020/11/27173400/digital-economy-outlook-covid.pdf>
- Partnership for 21st Century Learning. (2019). *Framework for 21st Century Learning Definitions*. Retrieved November 5, 2024, from https://static.battelleforkids.org/documents/p21/p21_framework_definitionsbfk.pdf
- Piaget, J. (1970). *Science of Education and the Psychology of the Child*. NY: Orion Press.
- Spitzberg, B. H., & Changnon, G. (2009). *Conceptualizing intercultural competence*. In D. K. Deardorff (Ed.), *The SAGE handbook of intercultural competence* (pp. 2-52). Thousand Oaks, CA: SAGE Publications.
- Suryani, R. (2020). English as a global language: Challenges and opportunities in education. *Asian English Language Journal*, 16(3), pp. 22-39.
- Trilling, B. & Fadel, C. (2009). *21st Century skills: Learning for life in our Times*. San Francisco, CA: Jossey-Bass.
- United Nations. (2021). *Technology and innovation report 2021: Catching technological waves: Innovation with equity*. Retrieved November 13, 2024, from https://unctad.org/system/files/official-document/tir2020_en.pdf
- Vygotsky, L. S. (1978). *Mind in society: The development of higher psychological processes*. Cambridge, MA: Harvard University Press.
- Widiyastuti. W., Setyowati. T. & Wiyaka, W. (2023). Improving students' listening skill by using role-play method in the material of asking for and giving directions. *Journal Pendidikan Guru Professional*, 1(1), pp. 93-100.